

การสอนเสริมครั้งที่ 1

หน่วยที่ 1 - 8

41322

กฎหมายพาณิชย์ 2 :

ยืม ฝากทรัพย์ ตัวแทน ประกันภัย

Commercial Law II :

Loans, Deposits, Agents and Insurance

(ฉบับปรับปรุง)

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนชุดวิชา กฎหมายพาณิชย์ 2 การสอนเสริมครั้งที่ 1

จัดทำเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ: คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ: หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

จัดพิมพ์โดย: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคการศึกษา 1/2564 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริม

ครั้งที่ 1

ชุดวิชา 41322 กฎหมายพาณิชย์ 2

การสอนเสริมครั้งที่ 1 หน่วยที่ 1 - 8

ประเด็นการสอนเสริม

1. ลักษณะของสัญญาซื้อขาย และความแตกต่างของสัญญาซื้อขายคงรูปและสัญญาซื้อขายสิ้นเปลือง
2. ความบริบูรณ์ของสัญญาซื้อขาย และหลักฐานในการซื้อขาย
3. การติดดอกเบี้ยยและดอกเบี้ยทบต้น
4. การรับเอาสิ่งของอย่างอื่นแทนเงินที่กู้ยืม
5. การนำสืบการใช้เงินกู้ยืม
6. สาระสำคัญของสัญญาฝากทรัพย์
7. ลักษณะของสัญญาตัวแทน การตั้งตัวแทนและชนิดของตัวแทน
8. หน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างตัวแทนและตัวการ
9. ความรับผิดชอบของตัวการตัวแทนต่อบุคคลภายนอก
10. ความระงับของสัญญาตัวแทน

แนวคิด

1. สัญญาซื้อขายมีลักษณะเป็นเอกเทศสัญญา เป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน บริบูรณ์ต่อเมื่อมีการส่งมอบทรัพย์สินที่ซื้อ และมีวัตถุแห่งสัญญาเป็นทรัพย์สิน
2. สัญญาซื้อขายคงรูปต่างจากสัญญาซื้อขายสิ้นเปลืองในประการสำคัญ คือ ประเภททรัพย์สินที่ซื้อ การโอนกรรมสิทธิ์ การส่งคืนทรัพย์สินที่ซื้อ การใช้สอยหรือสงวนรักษาทรัพย์สินที่ซื้อ และค่าตอบแทนการใช้ทรัพย์สิน
3. สัญญาซื้อขายจะบริบูรณ์ต่อเมื่อผู้ให้กู้ส่งมอบเงินที่กู้ยืมให้แก่ผู้กู้
4. กรณีกู้ยืมเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไป ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้กู้ยืมเป็นสำคัญ จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้
5. คู่สัญญาอาจตกลงให้มี “ดอกเบี้ย” โดยคิดอัตราได้สูงสุดไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด คือ ร้อยละสิบห้าต่อปี ยกเว้น สถาบันการเงินซึ่งอาจคิดดอกเบี้ยได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายพิเศษ

6. โดยหลัก มิให้คิดดอกเบี้ยในดอกเบี้ยที่ค้างชำระ เว้นแต่ กรณีดอกเบี้ยที่ค้างชำระไม่น้อยกว่าปีหนึ่ง คู่สัญญาจะตกลงกันเป็นหนังสือให้อวดดอกเบี้ยที่ค้างชำระนั้นทบเข้ากับต้นเงิน แล้วคิดดอกเบี้ยในจำนวนที่ทบเข้ากันนั้นก็ได้ หรือกรณีมีประเพณีค้าขายที่คำนวณดอกเบี้ยทบต้นในบัญชีเดินสะพัด หรือกรณีค้าขายอย่างอื่นในทำนองบัญชีเดินสะพัด
7. หากผู้กู้ยืมยอมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนจำนวนเงิน กฎหมายให้คิดเป็น “หนี้ค้างชำระ” โดยจำนวนเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้น ในเวลาและ ณ สถานที่ส่งมอบ หรือหากผู้ให้กู้ยืมยอมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเป็นการชำระหนี้แทนจำนวนเงินที่กู้ยืม กฎหมายให้หนี้เป็นอันระงับไปเพราะ “การชำระหนี้” นั้น โดยให้คิดเป็นจำนวนเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นในเวลาและ ณ สถานที่ส่งมอบ ความตกลงใดขัดกับข้อความดังกล่าว ย่อมเป็นโมฆะ
8. กรณีการกู้ยืมเงินมีหลักฐานเป็นหนังสือ จะนำสืบการใช้เงินกู้ยืมได้ ต่อเมื่อมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ให้ยืม หรือเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมนั้นได้เวนคืนแล้ว หรือได้แทงเพิกถอนลงในเอกสารนั้นแล้ว
9. สัญญาฝากทรัพย์สิน คือ สัญญาซึ่งผู้ฝากส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้รับฝาก และผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ในอารักขาแห่งตนแล้วจะคืนให้
10. สัญญาตัวแทนมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นความตกลงมอบให้ตัวแทนมีอำนาจทำการแทนตัวการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกและตัวแทนตกลงที่จะกระทำการนั้น เป็นสัญญาที่ไม่มีบำเหน็จเป็นค่าตอบแทน และเป็นสัญญาเฉพาะตัว
11. กิจการที่ต้องทำเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการนั้นก็ต้องทำเป็นหนังสือ ส่วนกิจการที่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการนั้น ก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย
12. ตัวแทนมีหน้าที่ต่อตัวการ เช่น ทำการตามคำสั่งที่ตัวการมอบหมายไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย หรือตามธรรมเนียมที่ปฏิบัติต่อกันมา ทำการด้วยตนเองเว้นแต่มีอำนาจใช้ตัวแทนช่วง รายงานกิจการเมื่อตัวการประสงค์จะทราบ ส่งมอบทรัพย์สิน/ประโยชน์ให้แก่ตัวการและต้องเสียดอกเบี้ยหากนำเงินของตัวการไปใช้ส่วนตน แลลงบัญชีเมื่อสัญญาตัวแทนสิ้นสุด

ตัวแทนต้องรับผิดชอบต่อตัวการในผลของความเสียหายจากการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้คือ ความประมาทเลินเล่อของตัวแทน การไม่ทำการเป็นตัวแทน การทำการโดยปราศจากอำนาจ หรือการทำการนอกเหนืออำนาจ

13. ตัวการมีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตัวแทน เช่น จ่ายบำเหน็จให้แก่ตัวแทนถ้ามีข้อตกลงหรือธรรมเนียมให้บำเหน็จ จ่ายเงินทอนเมื่อตัวแทนประสงค์ ชดใช้เงินทอนหรือค่าใช้จ่ายที่ตัวแทนได้จ่ายไปชำระหนี้แทนตัวแทนในการทำการตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น
14. ตัวการย่อมต้องผูกพันต่อบุคคลภายนอก ในกรณีตัวแทนหรือตัวแทนช่วงได้ทำการไปภายในขอบอำนาจ และตัวการอาจต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกผู้สุจริต ในกรณีตัวแทนเชิด หรือในกรณีตัวแทนทำเกินอำนาจแต่ทางปฏิบัติของตัวการทำให้บุคคลภายนอกเชื่อว่าการกระทำนั้นอยู่ภายในขอบอำนาจของตัวแทน

แต่ตัวการไม่จำเป็นต้องผูกพันต่อบุคคลภายนอก ในกรณีตัวแทนกระทำไปโดยปราศจากอำนาจหรือทำนอกเหนือขอบอำนาจ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้น หรือในกรณีตัวแทนเข้าทำสัญญากับบุคคลภายนอกโดยเห็นแก่อำิสสินจ้างหรือประโยชน์อันบุคคลภายนอกได้ให้เป็นส่วนตัว เว้นแต่ตัวการได้ยินยอมด้วย
15. ตัวแทนต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ในกรณีตัวแทนทำการโดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนือขอบอำนาจและตัวการมิได้ให้สัตยาบันต่อการนั้น หรือในกรณีตัวแทนทำสัญญาแทนตัวการซึ่งอยู่ต่างประเทศและมีภูมิลำเนาในต่างประเทศ แม้ตัวแทนได้กระทำไปภายในขอบอำนาจ
16. สัญญาตัวแทนระงับสิ้นไปโดยเหตุดังต่อไปนี้ คือ โดยเจตนาของคู่สัญญา หรือโดยบทบัญญัติกฎหมาย
17. ความระงับสิ้นไปของสัญญาตัวแทนย่อมมีผล ในเรื่องการปกป้องรักษาประโยชน์ของตัวการ ห้ามมิให้ยกเหตุแห่งความระงับสิ้นไปของสัญญาตัวแทนขึ้นเป็นข้อต่อสู้ และตัวการมีสิทธิเรียกให้เวนคืนหนังสือมอบอำนาจ

วัตถุประสงค์

เมื่อรับการสอนเสริมแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. ระบุและอธิบายลักษณะของสัญญาพิมพ์ และความแตกต่างของสัญญาพิมพ์ใช้คงรูปและสัญญาพิมพ์ใช้สิ้นเปลืองได้
2. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับความบริบูรณ์ของสัญญาพิมพ์ และหลักฐานในการกู้ยืมได้
3. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยและดอกเบี้ยทบต้นได้
4. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับเอาสิ่งของอย่างอื่นแทนเงินที่กู้ยืมได้
5. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการนำสืบการใช้เงินกู้ยืมได้
6. ระบุและอธิบายสาระสำคัญของสัญญาฝากทรัพย์ได้
7. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับลักษณะของสัญญาตัวแทน การตั้งตัวแทนและชนิดของตัวแทนได้
8. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างตัวแทนและตัวการได้
9. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบของตัวการตัวแทนต่อบุคคลภายนอกได้
10. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับความระงับของสัญญาตัวแทนได้

กิจกรรมการสอนเสริม

1. ทำแบบประเมินผลก่อนการสอนเสริม
2. อธิบายสรุปประเด็นสำคัญในขอบเขตการสอนเสริมครั้งที่ 1
3. ชักถามปัญหาเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ
4. แนะนำแนวทางการตอบอัตรัย พร้อมตัวอย่างปัญหาเพื่อให้นักศึกษาฝึกการวินิจฉัย
5. ทำแบบประเมินผลหลังการสอนเสริม

สื่อการสอนเสริม

1. ชุดการสอนเสริม (สำหรับอาจารย์สอนเสริม)
2. เอกสารโสตทัศน
3. แบบประเมินผล

การประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมของผู้รับการสอนเสริม
2. ประเมินผลจากการตอบคำถามของผู้รับการสอนเสริม
3. ประเมินผลจากการตอบแบบประเมินผล
4. ประเมินผลจากการวินิจฉัยตัวอย่างปัญหา (ตามที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด)

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน

ชุดวิชา 41322 กฎหมายพาณิชย์ 2

การสอนเสริมครั้งที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาในขอบเขตการสอนเสริมครั้งที่ 1

คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถามแล้วเขียนวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. การกู้ยืมเงินจำนวนเท่าไรจึงต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ

- ก. ตั้งแต่ 2,000 บาท
- ข. กว่า 2,000 บาท
- ค. 5,000 บาท ขึ้นไป
- ง. กว่า 5,000 บาท
- จ. ตั้งแต่ 20,000 บาท

2. การกู้ยืมที่มีหลักฐานเป็นหนังสือ จะนำสืบการใช้เงินได้ตามข้อใด

- ก. มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ให้กู้ยืม
- ข. มีการแพ่งฟ้องลงในเอกสารการกู้ยืม
- ค. มีการเวนคืนเอกสารการกู้ยืม
- ง. ข้อ ก. และข้อ ข.
- จ. ข้อ ก. หรือข้อ ข. หรือข้อ ค.

3. หลักฐานการกู้ยืมเงินเป็นหนังสือนั้นต้องมีในขณะใด

- ก. ขณะทำสัญญากู้ยืม
- ข. ขณะส่งมอบเงินกู้ยืม
- ค. ขณะแจ้งความดำเนินคดี
- ง. ขณะฟ้องคดีต่อศาล
- จ. ขณะใดก็ตามก่อนฟ้องคดีต่อศาล

4. นาย ก. ทำสัญญากู้ยืมเงินนาย ข. จำนวน 20,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี และได้ชำระหนี้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยครบถ้วนแล้ว โดยนาย ก. ได้ออกใบเสร็จรับเงินเฉพาะจำนวนเงินต้นให้แก่ นาย ข. ต่อมา นาย ข. ได้นำสัญญากู้ยืมมาฟ้องนาย ก. เรียกให้ชำระดอกเบี้ย ดังนี้ ท่านเห็นว่านาย ก. จะนำพยานบุคคลมาสืบการชำระดอกเบี้ยได้หรือไม่

ก. นาย ก. ต้องนำใบเสร็จรับเงินมาแสดง

ข. นาย ก. ไม่สามารถนำพยานบุคคลมาสืบ เพราะเป็นการกู้โดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ

ค. นาย ก. ไม่สามารถนำพยานใดมาสืบได้เลย

ง. นาย ก. สามารถนำพยานบุคคลมาสืบได้ว่าได้ชำระดอกเบี้ยแล้ว

จ. นาย ก. สามารถนำพยานบุคคลมาสืบประกอบใบเสร็จรับเงินได้

5. การแต่งตั้งตัวแทนเพื่อทำการตามข้อใดจึงต้องทำเป็นหนังสือ

ก. ฝากทรัพย์

ข. เช่าซื้อ

ค. จำนำ

ง. ค้ำประกัน

จ. ประนีประนอมยอมความ

6. ตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไปไม่อาจทำการตามข้อใด

ก. ให้เช่าอาคารพาณิชย์สามปี

ข. จำนองบ้าน

ค. ขายรถยนต์

ง. จำนำเครื่องประดับ

จ. เช่าอาคารสำนักงานกว่าสามปี

7. ตัวแทนต้องรายงานให้ตัวการทราบความเป็นไปของงานที่รับมอบหมายเมื่อใด

ก. เมื่อตัวแทนจะบอกเลิกการเป็นตัวแทน

ข. เมื่อตัวแทนจะรับบำเหน็จจากตัวการ

ค. เมื่อสัญญาตัวแทนสิ้นสุดลง

ง. เมื่อตัวการประสงค์และในเวลาที่สมควรแก่เหตุ

จ. เมื่อตัวการตายและทายาทของตัวการประสงค์

8. ตัวแทนต้องรับผิดชอบต่อการเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นเพราะเหตุใด
- ก. ไม่ทำการเป็นตัวแทน
 - ข. ตัวแทนทำการโดยประมาทเลินเล่อ
 - ค. ทำการโดยปราศจากอำนาจ
 - ง. ทำการนอกเหนือขอบอำนาจ
 - จ. ถูกทุกข้อ
9. หากตัวแทนเข้าทำสัญญากับบุคคลภายนอกโดยเห็นแก่อำิสสินจ้างจากบุคคลภายนอกเป็นส่วนตัว เช่นนี้
ตัวการต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกหรือไม่
- ก. ต้องรับผิดชอบ เพราะตัวแทนทำการแทนตัวการ
 - ข. ต้องรับผิดชอบ หากบุคคลภายนอกสุจริต
 - ค. ไม่ต้องรับผิดชอบ เว้นแต่ตัวการจะได้ยินยอมด้วย
 - ง. ไม่ต้องรับผิดชอบ หากบุคคลภายนอกมิได้แจ้งให้ตัวการทราบ
 - จ. ไม่มีข้อใดถูก
10. กรณีตัวแทนบอกเลิกการเป็นตัวแทนในเวลาไม่สะดวกแก่ตัวการ ย่อมมีผลเช่นไร
- ก. สัญญาตัวแทนไม่ระงับ ตัวแทนไม่ต้องใช้ค่าเสียหายแก่ตัวการ
 - ข. สัญญาตัวแทนไม่ระงับ ตัวแทนต้องใช้ค่าเสียหายแก่ตัวการ
 - ค. สัญญาตัวแทนระงับ ตัวแทนต้องใช้ค่าเสียหายแก่บุคคลภายนอก
 - ง. สัญญาตัวแทนระงับ ตัวแทนต้องใช้ค่าเสียหายแก่ตัวการ
 - จ. สัญญาตัวแทนระงับ ตัวแทนไม่ต้องใช้ค่าเสียหายแก่ตัวการ

โสตทัศน # 1.1 สัญญาขี้ม

สัญญาขี้ม มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นเอกเทศสัญญา
2. เป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน
3. บริบูรณ์ต่อเมื่อมีการส่งมอบทรัพย์สิน
4. มีวัตถุประสงค์แห่งสัญญาเป็นทรัพย์สิน

ความแตกต่างของสัญญาขี้มใช้คงรูปและสัญญาขี้มใช้สิ้นเปลืองประการสำคัญ อาทิ

1. ประเภททรัพย์สินที่ขี้ม
2. การโอนกรรมสิทธิ์
3. การส่งคืนทรัพย์สินที่ขี้ม
4. การใช้สอยหรือสงวนรักษาทรัพย์สินที่ขี้ม
5. ค่าตอบแทนการใช้ทรัพย์สิน

โสตทัศน # 1.2 สัญญากู้ขี้ม

สัญญากู้ขี้มจะบริบูรณ์ต่อเมื่อ ผู้ให้กู้ส่งมอบเงินที่กู้ขี้มให้แก่ผู้กู้ (มาตรา 650 วรรคสอง)

โสตทัศน # 1.3 หลักฐานในการกู้ขี้ม

หลักฐานในการกู้ขี้ม (มาตรา 653 วรรคสอง)

- กรณีกู้ขี้มเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไป
- ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ และ
- มีลายมือชื่อผู้กู้ขี้มเป็นสำคัญ
- จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้

โลตทัศน์ # 1.4 การคิดดอกเบี้ย

การคิดดอกเบี้ย

- คู่สัญญาอาจตกลงให้มี “ดอกเบี้ย” โดยคิดอัตราได้สูงสุดไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด คือ ร้อยละสิบห้าต่อปี (มาตรา 654) ยกเว้น สถาบันการเงินซึ่งอาจคิดดอกเบี้ยได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายพิเศษ
- ผลของข้อตกลงคิดดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

โลตทัศน์ # 1.5 ดอกเบี้ยทบต้น

ดอกเบี้ยทบต้น (มาตรา 655)

โดยหลัก : กฎหมายห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยในดอกเบี้ยที่ค้างชำระ
เว้นแต่ ในกรณีต่อไปนี้

- 1) ดอกเบี้ยที่ค้างชำระไม่น้อยกว่าปีหนึ่ง คู่สัญญาจะตกลงกันเป็นหนังสือให้เอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระนั้นทบเข้ากับต้นเงิน แล้วคิดดอกเบี้ยในจำนวนที่ทบเข้ากันนั้นก็ได้อีก หรือ
- 2) กรณีมีประเพณีค้าขายที่คำนวณดอกเบี้ยทบต้นในบัญชีเดินสะพัด หรือกรณีค้าขายอย่างอื่นในทำนองบัญชีเดินสะพัด

โลตทัศน์ # 1.6 การรับเอาสิ่งของอย่างอื่นแทนเงินที่กู้ยืม

การรับเอาสิ่งของอย่างอื่นแทนเงินที่กู้ยืม

- 1) หากผู้กู้ยืมยอมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนจำนวนเงิน กฎหมายให้คิดเป็น “หนี้ค้างชำระ” โดยจำนวนเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้น ในเวลาและ ณ สถานที่ส่งมอบ (มาตรา 656 วรรคหนึ่ง) หรือ
 - 2) หากผู้ให้กู้ยืมยอมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเป็นการชำระหนี้แทนจำนวนเงินที่กู้ยืม กฎหมายให้หนี้เป็นอันระงับไปเพราะ “การชำระหนี้” นั้น โดยให้คิดเป็นจำนวนเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นในเวลาและ ณ สถานที่ส่งมอบ (มาตรา 656 วรรคสอง)
- หากมีความตกลงใดขัดกับข้อความดังกล่าว ย่อมมีผลเป็นโมฆะ (มาตรา 656 วรรคท้าย)

การนำสืบการใช้เงินกู้ยืม

กรณีการกู้ยืมเงินมีหลักฐานเป็นหนังสือ จะนำสืบการใช้เงินกู้ยืมได้ ต่อเมื่อ

- 1) มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ให้ยืม หรือ
- 2) เอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมนั้นได้เวนคืนแล้ว หรือ
- 3) ได้แทงเพิกถอนลงในเอกสารนั้นแล้ว

สัญญาฝากทรัพย์ คือ สัญญาซึ่งผู้ฝากส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้รับฝาก และผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ในอารักขาแห่งตนแล้วจะคืนให้ (มาตรา 657)

สาระสำคัญของสัญญาฝากทรัพย์

1. เป็นสัญญา 2 ฝ่าย (ไม่มีแบบ และไม่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ)
2. เป็นสัญญาที่บริบูรณ์เมื่อส่งมอบ
3. วัตถุประสงค์ของสัญญาฝากทรัพย์เป็นทรัพย์สิน
4. ผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ในอารักขาแห่งตนแล้วจะคืนให้ ผู้รับฝากจึงมีหน้าที่ครอบครองดูแลเก็บรักษาแล้วต้องส่งคืนแก่ผู้ฝาก จะใช้สอยทรัพย์สินนั้นหรือเอาไปหาประโยชน์ไม่ได้
5. เป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน และไม่มีค่าตอบแทน เว้นแต่ตกลงว่ามีค่าตอบแทนหรือโดยพฤติการณ์พึงคาดหมายได้ว่ามีค่าตอบแทน

ลักษณะของสัญญาตัวแทน

สัญญาตัวแทนมีลักษณะพิเศษ ดังนี้

- 1) เป็นความตกลงมอบให้ตัวแทนมีอำนาจทำการแทนตัวการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกและตัวแทนตกลงที่จะกระทำการนั้น
- 2) เป็นสัญญาที่ไม่มีบำเหน็จเป็นค่าตอบแทน
- 3) เป็นสัญญาเฉพาะตัว

โลตทัศน์ # 1.10 การตั้งตัวแทน

การตั้งตัวแทน (มาตรา 798)

- กิจการอันใด ท่านบังคับไว้โดยกฎหมายว่าต้องทำเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการอันนั้น ก็ต้องทำเป็นหนังสือด้วย
- กิจการอันใด ท่านบังคับไว้ว่าต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการอันนั้น ก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย

โลตทัศน์ # 1.11 ชนิดของตัวแทน

ชนิดของตัวแทน

- ชนิดของตัวแทนอาจแบ่งแยกได้ตามอำนาจหน้าที่ของตัวแทน ซึ่งมีผลต่อความรับผิดชอบตัวแทนต่อตัวการและต่อบุคคลภายนอก
- นอกจากนั้น ในบางกรณีอาจมีตัวแทนชนิดพิเศษ เช่น ตัวแทนช่วง หรือตัวแทนโดยผลของกฎหมาย เช่น ตัวแทนเชิด เป็นต้น

ไสตท์ศน์ # 1.12 หน้าที่ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อตัวการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อตัวการ

1. หน้าที่ของตัวแทนต่อตัวการ เช่น

- ทำการตามคำสั่งที่ตัวการมอบหมายไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย หรือตามธรรมเนียมที่ปฏิบัติต่อกันมาในกิจการนั้น ๆ
- ทำการด้วยตนเอง เว้นแต่มีอำนาจตั้งตัวแทนช่วง
- ตัวแทนจะเข้าทำนิติกรรมแทนตัวการทำกับตนเองไม่ได้
- รายงานกิจการให้ตัวการทราบ
- ส่งมอบทรัพย์สิน/ประโยชน์ให้ตัวการ และเสียดอกเบี้ยหากนำไปใช้ส่วนตน
- แกล้งบัญชี

2. ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อตัวการ

ตัวแทนต้องรับผิดชอบต่อตัวการในผลของความเสียหายจากการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ความประมาทเลินเล่อ
- การไม่ทำการเป็นตัวแทน
- การทำการโดยปราศจากอำนาจ
- การทำการนอกเหนืออำนาจ

ไสตท์ศน์ # 1.13 หน้าที่ความรับผิดชอบของตัวการต่อตัวแทน

หน้าที่ความรับผิดชอบของตัวการต่อตัวแทน ได้แก่

- จ่ายบำเหน็จให้แก่ตัวแทน ถ้ามีข้อตกลงหรือธรรมเนียมให้บำเหน็จ
- จ่ายเงินทดรองให้ตัวแทน ชดใช้เงินทดรองหรือค่าใช้จ่ายที่ตัวแทนได้จ่ายไป
- ชำระหนี้แทนตัวแทนในการทำการตามที่รับมอบหมาย
- ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ตัวแทน
- หากตัวการค้างชำระบรรดาเงินที่ตัวแทนมีสิทธิได้รับ ตัวแทนมีสิทธิยึดหน่วงทรัพย์สินของตัวการได้

โลตทัศน์ # 1.14 ความรับผิดชอบของตัวการต่อบุคคลภายนอก

ความรับผิดชอบของตัวการต่อบุคคลภายนอก

1. ตัวการย่อมต้องผูกพันต่อบุคคลภายนอก ในกรณีตัวแทนหรือตัวแทนช่วงได้ทำการไปภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทน (มาตรา 820)
2. ตัวการอาจต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกผู้สุจริต ในกรณีตัวแทนเขต (มาตรา 821) หรือในกรณีตัวแทนทำเกินอำนาจแต่ทางปฏิบัติของตัวการทำให้บุคคลภายนอกเชื่อว่าการกระทำนั้นอยู่ภายในขอบอำนาจของตัวแทน (มาตรา 822)
3. ตัวการไม่จำต้องผูกพันต่อบุคคลภายนอก ในกรณีตัวแทนกระทำไปโดยปราศจากอำนาจหรือทำนอกเหนือขอบอำนาจ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้น (มาตรา 823 วรรคหนึ่ง) หรือในกรณีตัวแทนเข้าทำสัญญากับบุคคลภายนอกโดยเห็นแก่อำิสสินจ้างหรือประโยชน์อันบุคคลภายนอกได้ให้เป็นส่วนตัว เว้นแต่ตัวการได้ยินยอมด้วย (มาตรา 825)

โลตทัศน์ # 1.15 ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อบุคคลภายนอก

ความรับผิดชอบของตัวแทนต่อบุคคลภายนอก

1. กรณีตัวแทนทำการโดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนือขอบอำนาจและตัวการมิได้ให้สัตยาบันต่อการนั้น (มาตรา 823 วรรคสอง) หรือ
2. กรณีตัวแทนทำสัญญาแทนตัวการซึ่งอยู่ต่างประเทศและมีภูมิลำเนาในต่างประเทศ แม้ตัวแทนได้กระทำไปภายในขอบอำนาจ (มาตรา 824)

โลตทัศน์ # 1.16 เหตุความระงับสิ้นไปของสัญญาตัวแทน

เหตุความระงับสิ้นไปของสัญญาตัวแทน

1. โดยเจตนาของคู่สัญญา เช่น เมื่อครบกำหนดเวลา
2. โดยบทบัญญัติกฎหมาย ได้แก่ ตัวการถอนตัวแทน หรือตัวแทนบอกเลิกเป็นตัวแทน หรือตัวการหรือตัวแทนตาย ตกเป็นผู้ไร้ความสามารถหรือล้มละลาย (มาตรา 826,827)

ผลแห่งความระงับสิ้นไปของสัญญาตัวแทน

1. การปกป้องรักษาประโยชน์ของตัวการ (มาตรา 828 ,829)
2. ห้ามมิให้ยกเหตุแห่งความระงับสิ้นไปของสัญญาตัวแทนขึ้นเป็นข้อต่อสู้
(มาตรา 830,มาตรา 831)
3. ตัวการมีสิทธิเรียกให้เวนคืนหนังสือมอบอำนาจ (มาตรา 832)

แบบประเมินผลตนเองหลังเรียน

ชุดวิชา 41322 กฎหมายพาณิชย์ 2

การสอนเสริมครั้งที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาในขอบเขตการสอนเสริมครั้งที่ 1

คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถามแล้วเขียนวงกลมล้อมรอบข้อคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดที่ทำให้สัญญาใช้สิ้นเปลืองต่างจากสัญญาใช้คงรูป
 - ก. เป็นสัญญาเฉพาะตัวผู้ยืม
 - ข. เป็นสัญญาที่สมบูรณ์เมื่อส่งมอบทรัพย์สินที่ยืม
 - ค. เป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน
 - ง. เป็นสัญญาที่อาจมีค่าตอบแทนได้
 - จ. ไม่มีข้อใดถูก
2. หลักฐานการกู้ยืมเงินต้องมีในขณะใด
 - ก. ขณะทำสัญญากู้ยืม
 - ข. ภายหลังตกลงกู้ยืมเงิน
 - ค. ขณะส่งมอบเงินกู้ยืม
 - ง. ขณะฟ้องคดีต่อศาล
 - จ. ขณะใดก็ตามก่อนยื่นฟ้องคดีต่อศาล
3. ผลจะเป็นเช่นไรหากตกลงคิดดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด
 - ก. ดอกเบี้ยตกเป็นโมฆะ
 - ข. ดอกเบี้ยลดลงเหลืออัตราที่กฎหมายกำหนด
 - ค. ต้นเงินและดอกเบี้ยตกเป็นโมฆะ
 - ง. ต้นเงินและดอกเบี้ยมีผลสมบูรณ์
 - จ. สัญญากู้ยืมตกเป็นโมฆะ

4. นาย ก. ทำสัญญากู้ยืมเงินนาย ข. จำนวน 50,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี และได้ชำระหนี้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยครบถ้วนแล้ว โดยนาย ก. ได้ออกใบเสร็จรับเงินเฉพาะจำนวนเงินต้นให้แก่ นาย ข. ต่อมา นาย ข. ได้นำสัญญากู้ยืมมาฟ้องนาย ก. เรียกให้ชำระดอกเบี้ย ดังนี้ ท่านเห็นว่านาย ก. จะนำพยานบุคคลมาสืบการชำระดอกเบี้ยได้หรือไม่

ก. นาย ก. นำใบเสร็จรับเงินมาแสดงได้

ข. นาย ก. สามารถนำพยานบุคคลมาสืบประกอบใบเสร็จรับเงินได้

ค. นาย ก. สามารถนำพยานบุคคลมาสืบได้ว่าได้ชำระดอกเบี้ยแล้ว

ง. นาย ก. ไม่สามารถนำพยานบุคคลมาสืบ เพราะเป็นการกู้โดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ

จ. นาย ก. ไม่สามารถนำพยานใดมาสืบได้เลย

5. การแต่งตั้งตัวแทนทำการตามข้อใดต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือ จึงผูกพันตัวการกับบุคคลภายนอก

ก. จำนำ

ข. จำนอง

ค. ค้ำประกัน

ง. เช่าซื้อ

จ. จ้างทำของ

6. กฎหมายมิได้ห้ามตัวแทนรับมอบอำนาจทั่วไปทำการใด

ก. ขายอสังหาริมทรัพย์

ข. จำนำอสังหาริมทรัพย์

ค. จำนองที่ดิน

ง. ให้เครื่องถ่ายเอกสารแก่หน่วยงานราชการ

จ. ประนีประนอมยอมความ

7. ตัวแทนมีสิทธิรับบำเหน็จตอบแทนจากตัวการในกรณีใด

ก. เมื่อมีธรรมเนียมปฏิบัติว่ามีบำเหน็จ

ข. เมื่อมีข้อตกลงกันได้

ค. เมื่อสัญญาตัวแทนสิ้นสุดลง

ง. ข้อ ก. และ ข.

จ. ข้อ ข. และ ค.

8. หากตัวการค้างชำระหนี้แก่ต้นเพราะการเป็นตัวแทน ตัวแทนมีสิทธิเช่นไร

- ก. มีสิทธิบอกเลิกการเป็นตัวแทน
- ข. มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยในหนี้ที่ค้างชำระ
- ค. มีสิทธิเรียกบำเหน็จพิเศษจากตัวการ
- ง. มีสิทธิปฏิเสธความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก
- จ. มีสิทธิยึดหน่วยทรัพย์สินของตัวการในครอบครองของตนเพราะการเป็นตัวแทนไว้ได้

9. หากตัวแทนเข้าทำสัญญากับบุคคลภายนอกโดยเห็นแก่อำิสสินจ้างจากบุคคลภายนอกเป็นส่วนตัว เช่นนี้ ตัวการต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกหรือไม่

- ก. ต้องรับผิดชอบ เพราะตัวแทนทำการแทนตัวการ
- ข. ต้องรับผิดชอบ หากบุคคลภายนอกสุจริต
- ค. ไม่ต้องรับผิดชอบ เว้นแต่ตัวการจะได้ยินยอมด้วย
- ง. ไม่ต้องรับผิดชอบ หากบุคคลภายนอกมิได้แจ้งให้ตัวการทราบ
- จ. ไม่มีข้อใดถูก

10. กรณีตัวการถอนตัวแทนในเวลาไม่สะดวกแก่ตัวแทน ย่อมมีผลเช่นไร

- ก. สัญญาตัวแทนไม่ระงับ ตัวการไม่ต้องใช้ค่าเสียหายแก่ตัวแทน
- ข. สัญญาตัวแทนไม่ระงับ ตัวการต้องใช้ค่าเสียหายแก่ตัวแทน
- ค. สัญญาตัวแทนระงับ ตัวการต้องใช้ค่าเสียหายแก่บุคคลภายนอก
- ง. สัญญาตัวแทนระงับ ตัวการต้องใช้ค่าเสียหายแก่ตัวแทน
- จ. สัญญาตัวแทนระงับ ตัวการไม่ต้องใช้ค่าเสียหายแก่ตัวแทน

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

ชุดวิชา 41322 กฎหมายพาณิชย์ 2

การสอนเสริมครั้งที่ 1

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ข.	1. ง.
2. จ.	2. จ.
3. จ.	3. ก.
4. ง.	4. ค.
5. ข.	5. ค.
6. ข.	6. ข.
7. ง.	7. ง.
8. จ.	8. จ.
9. ค.	9. ค.
10. ง.	10. ง.